

Streszczenie (wersja angielska)

»Ku ‘fenomenologii głębi’ ucieleśnionej indywidualizacji«

Projekt stanowi wkład w badania filozoficzne, które podejmowane są w zakresie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy fenomenologią a psychoanalizą. Jego ogólnym celem jest zdobywanie nowej wiedzy o podstawach ludzkiej osobowości jako rzeczywistości cielesnej („ucieleśnienie”), zakorzenionej w cielesnych popędach, ale dostępnej badaniu z perspektywy przeżyciowej. Głównym dążeniem projektu jest określenie podstaw filozoficznych dla psychoanalitycznej teorii cielesnej „indywiduacji”, tj. opisu tego, w jaki sposób cielesny podmiot ludzki staje się płciowo określoną osobą pośród innych osób.

- W perspektywie indywidualnej główne pytanie badawcze dotyczy pytania o to, jakie typy przeżywanych doświadczeń przyczyniają się do zintegrowania cielesnych popędów w obrębie płciowo określonej osobowości.
- Na poziomie interpersonalnym zaś główne pytanie badawcze dotyczy problemu wpływu cielesnych popędów na kształtowanie się rzeczywistości społecznej pojętej jako żywotne doświadczenie płciowo określonych podmiotów.

Wiodącą hipotezą projektu jest twierdzenie, iż fenomenologiczne badania podmiotowego życia, zarówno odnośnie jego aktów cielesnych jak i psychicznych, umożliwiają dogłębny opis i wyjaśnienie sposobu manifestowania się cielesnych popędów zarówno w sferze indywidualnej jak i interpersonalnej. Projekt zaplanowany jest na cztery lata i będzie realizowany we współpracy z Archiwum Husserla przy Uniwersytecie w Kolonii oraz z Duquesne University of the Holy Spirit in Pittsburgh, Pennsylvania (US).

Prace badawcze opierają się na analizie tekstów Zygmunta Freuda (1856–1939) i Edmunda Husserla (1859–1938) i uwzględniają wyniki nowych badań dotyczących rozwoju osobowości i doświadczenia ciała oraz cielesnych specyfikacji płciowych jako wkład do nowej ‘fenomenologii głębi’ poświęconej procesom ucieleśnionej indywidualizacji.

Pomimo, iż fenomenologia od dawna już skupia się na konkretnych aspektach życia osoby, dopiero w ostatnim czasie podjęła także badania dotyczące różnic seksualnych. Właściwe i pełne zrozumienie jednostki musi uwzględniać fakt, że osobowość jest zawsze już „ucieleśniona” i płciowo zróżnicowana. Zarówno fenomenologia, jak i psychoanaliza podchodzą do tego egzystencjalnego faktu z perspektywy ciała, a nie kategorii i konstrukcji społecznych, które opanowały znaczną część współczesnej debaty. Ale wyjątkowość fenomenologii w badaniach nad ciałem leży w podejściu do doświadczenia cielesności jako przeżywanej od wewnątrz, a nie tylko traktowanej jako mechanizm biologiczny. Dzięki swoim precyzyjnym instrumentom badawczym umożliwiającym analizę zjawiska seksualnie zróżnicowanego ucieleśnienia, fenomenologia jest szczególnie predystynowana do badań nad cielesną podstawą ludzkiej osobowości i jej rozwoju – w relacji do tego, jak opisuje i konceptualizuje to psychoanaliza.

Realizacja projektu wymaga dlatego ścisłej współpracy pomiędzy fenomenologią a psychoanalizą. Pozwoli to na lepsze zrozumienie ludzkiej osobowości jako sfery ucieleśnionego doświadczenia a tym samym pomoże uwzględnić cielesną i psychiczną rzeczywistość rozwoju osobowości zakorzenionego w ciele.